

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

В И С Н О В О К

До протоколу № 123
від 21 червня 2023 року

до проекту Закону України
про внесення змін до деяких законів України
щодо удосконалення управління загальнообов'язковим державним
соціальним страхуванням на випадок безробіття та у сфері реалізації
державної політики зайнятості населення
(реєстр. № 8331 від 02.01.2023)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за дорученням Голови Верховної Ради України попередньо розглянув проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення управління загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття та у сфері реалізації державної політики зайнятості населення (реєстр. № 8331 від 02.01.2023), поданий народним депутатом України Папієвим М.М., і зазначає таке.

У пояснювальній записці до законопроекту визначено, що його розроблено з метою підвищення соціальної та економічної ефективності системи соціального страхування та реалізації політики зайнятості шляхом удосконалення управління у цих сферах (п.1. пояснювальної записки).

Для досягнення цієї мети ініціатором законопроекту пропонується внести відповідні зміни до Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а також до Законів України “Про зайнятість населення”, “Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття”, “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування”, “Про компенсацію громадянам втрати частини доходів у зв'язку з порушенням строків їх виплати” та “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців”.

Зокрема, у законопроекті пропонується з 01.01.2024:

- завершити об'єднання органів управління чотирма видами загальнообов'язкового державного соціального страхування (пенсійного страхування; страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності; страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань; страхування на випадок безробіття) в одній установі – Пенсійному фонді України, шляхом покладання на нього функцій з виплати допомоги по безробіттю та здійснення державного контролю за витратами в соціальному страхуванні на випадок безробіття;

- ліквідувати Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття;

- розмежувати сфери дії Законів України “Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” та “Про зайнятість населення”, а також визначити властиві соціальному страхуванню види страхових виплат;

- посилити роль та відповідальність держави у реалізації державних соціальних гарантій щодо сприяння зайнятості населення та працевлаштуванні громадян, які не мають роботи, шляхом звільнення Державної служби зайнятості від виконання невластивих функцій; визначити джерелом фінансування за рахунок єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування виплати та послуги, які мають виключно страховий характер, а фінансування заходів сприяння зайнятості населення та утримання Державної служби зайнятості покласти на Державний бюджет України;

- запровадити нові підходи до надання Пенсійним фондом України виплат та послуг у системі соціального страхування без зайвих бюрократичних процедур, що забезпечить спрощення виплати допомоги по безробіттю (п. 3 пояснювальної записки до проекту).

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, не заперечуючи загальну ідею проекту щодо необхідності врегулювання на законодавчому рівні питань удосконалення управління загальнообов'язковим соціальним страхуванням, висловлює низку зауважень та пропозицій. Зокрема, у концептуальному плані проект є досить вразливим, особливо в частині управління загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття, визначення статусу Пенсійного фонду України та розмежування функцій між Пенсійним фондом України та центральними органами виконавчої влади; потребує врегулювання питання фінансування матеріального забезпечення на випадок безробіття та соціальних послуг відповідно до Закону України “Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” та Закону України “Про зайнятість населення”; сумнівним є твердження, що “законопроект не потребує додаткових видатків з державного бюджету України (п. 5 Пояснювальної записки до проекту), оскільки у проекті пропонується фінансування низки заходів та виплат перекласти на Державний бюджет України.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету та Міністерство фінансів України визначили, що реалізація законопроекту потребуватиме

додаткових видатків Державного бюджету України. За розрахунками Міністерства фінансів України щодо виконання бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття за 2022 рік, видатки та фінансування заходів сприяння зайнятості населення становлять 0,7 млрд. грн., видатки утримання Державної служби зайнятості – 3,1 млрд. грн. (які законопроектом передбачено покласти на Державний бюджет України).

Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу дійшов висновку про те, що зазначений законопроект не суперечить зобов'язанням України відповідно до Угоди про асоціацію, проте потребує доопрацювання з метою усунення правової невизначеності.

Також до Комітету надійшли експертні висновки від центральних органів виконавчої влади та відомств, зокрема від:

Міністерства освіти і науки України, яке надало експертний висновок і зауважило, що вносити зміни до статті 4 Закону України “Про зайнятість населення” необхідно з урахуванням положень статті 46 Закону “Про вищу освіту” і статті 44 Закону “Про фахову передвищу освіту”.

На засіданні підкомітету з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти від 19 червня 2023 року було розглянуто законопроект та наголошено, що на сьогодні видами соціальних послуг відповідно до Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а також законів України “Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” та “Про зайнятість населення” є: професійна підготовка або перепідготовка, підвищення кваліфікації у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, на підприємствах, в установах, організаціях, а також профорієнтація. Суб'єкт законодавчої ініціативи законопроектом № 8331 пропонує вилучити вищезазначені функції та не відносити їх до питань соціального страхування. Але постає проблема подальшого утримання і функціонування 11-х (з них, на тимчасово окупованих територіях - 3) Центрів професійно-технічної освіти Державної служби зайнятості, які створені наказами обласних Центрів зайнятості на виконання постанов Правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, оскільки в межах програм зайнятості з Державного бюджету їх фінансування відповідно до положень законопроекту стане неможливим. Законопроект не пропонує шляхів розв'язання вищезазначеної проблеми.

Підкомітет запропонував головному Комітету визначитися щодо прийняття зазначеного проекту на своєму засіданні з урахуванням пропозицій Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України та Міністерства освіти і науки України.

Враховуючи вищевикладене, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Запропонувати визначитись щодо прийняття проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення управління

загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття та у сфері реалізації державної політики зайнятості населення (реєстр. № 8331 від 02.01.2023), поданого народним депутатом України Папієвим М.М., Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів.

2. Направити цей висновок та висновок Міністерства освіти і науки України до Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів.

Голова Комітету

Сергій БАБАК